

Nástroje regionální politiky – makroekonomické, mikroekonomické, administrativní, institucionální

3AM391 Regionální ekonomika v kultuře

Ing. Michal Straka

Katedra arts managementu, FPH VŠE v Praze

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Nástroje regionální politiky – makroekonomické, mikroekonomické, administrativní, institucionální

- makroekonomické
 - použití omezeno celkovou národohospodářskou politikou
 - inflace / průmyslová / agrární / vyrovnanost rozpočtu
 - fiskální politika
 - meziregionální přerozdělování prostředků prostřednictvím státního rozpočtu
 - systém odvodů / daní
 - čím více regiony generují, tím víc se podílí na vstupech regionálního rozdělení /politiky
 - a naopak regiony s nižší výkonností získávají vyšší podporu z výstupů
 - limity regionální politiky
 - plná fiskalizace
 - z politických důvodů nemožná
 - úloha veřejných zakázek

Nástroje regionální politiky – makroekonomické, mikroekonomické, administrativní, institucionální

- monetární politika

- ovlivňuje množství peněz v ekonomice

- omezená

- negativním způsobem se podílí na snižování hodnoty peněz

- možnosti

- regionalizace objemu úvěrů

- výše r

- může posouvat splatnost půjček a závazků

- limity

- meziregionální arbitráž

Nástroje regionální politiky – makroekonomické, mikroekonomické, administrativní, institucionální

- protekcionismus
 - ovlivňování importu státem
 - využití importních kvót a nákladů souvisejících s celním řízením včetně
 - výrobky pocházející ze zaostalých a degradujících regionů
 - zaměřená na lokální producenty
 - významné národní produkty (mléko, pivo, atd.)
 - potenciál zvýšit produktivitu práce / konkurenceschopnost
 - velmi krátkodobé
 - riziko odvetných opatření / omezení meziregionální konkurenceschopnosti
 - iniciátoři dosahují horších výsledků než následníci

Nástroje regionální politiky – makroekonomické, mikroekonomické, administrativní, institucionální

- mikroekonomické

- většina nástrojů používaných regionální politikou
 - vhodnější pro prostorovou lokalizaci ekonomických subjektů
 - cílení prostředků _ účelové mířené částky
 - cíl _ vyrovnat disparity mezi regiony, zejména na trhu práce
- může být i fiskální politika
 - na úrovni regionů / municipalit

Nástroje regionální politiky – makroekonomické, mikroekonomické, administrativní, institucionální

- nástroje realokace pracovních sil
 - pracovní síla reaguje se zpožděním na změny v regionech
 - přemístění po území
 - cíl _ usměrnit prostorovou mobilitu pracovní síly
 - nástroje
 - úhrada nákladů na stěhování / emigraci
 - výkup nemovitostí
 - podpora při nákupu nového domu / bytu
 - problém prodat stávající bydlení
- limity
 - neekonomické faktory _ nutnost eskalovat ekonomické stimuly
- dnes využíváno ve skandinávských zemích
 - jinde spíše rekvalifikace / zavádění edukace

Nástroje regionální politiky – makroekonomické, mikroekonomické, administrativní, institucionální

- nástroje realokace kapitálu
 - ovlivňování prostorového chování společností
 - přilákání nových společností
 - stimulace
 - úhrada počátečních nákladů
 - dočasné
 - subvence
 - kapitálové / pracovní síly / produkce / doprava / snížení ceny pozemků / technologie
 - úprava daňových sazeb
 - restrikcí
 - zotřetí podmínek

Nástroje regionální politiky – makroekonomické, mikroekonomické, administrativní, institucionální

- administrativní nástroje

- nástroje přítomné od počátku regionální politiky
- represivní opatření k odlehčení přetíženým regionům _ ekonomika / ekologie
 - regulace produkce
 - příkaz omezit ekonomickou činnost
 - realizace
 - 60. léta Paříž _ hutnický / chemický / energetický průmysl
 - tlak na přetíženou infrastrukturu

Nástroje regionální politiky – makroekonomické, mikroekonomické, administrativní, institucionální

- institucionální nástroje

- podpora rozvoje regionů specializovanými institucemi

- stále intenzivnější podpora / nástroj

- regionální rozvojové agentury

 - kooperace v regionálními radami

 - tvorba dokumentů

 - administrace programu

 - prezentace regionu

 - poskytování informací

 - poradenství

- cílem je podpořit rozvoj regionů a přivést podnikatele

Nástroje regionální politiky – makroekonomické, mikroekonomické, administrativní, institucionální

- nástroje regionální politiky _ Evropská unie
 - zaměřené na pobídkové stimuly _ podpora podnikání
 - kapitálové granty
 - hlavní nástroje
 - dílčí pokrytí projektů
 - dotace k úrokům / půjčkám
 - odpisové sazby
 - daňové / odpisové úlevy
 - dotace na pracovní sílu

Nástroje regionální politiky – makroekonomické, mikroekonomické, administrativní, institucionální

- alternativní členění

- nefinanční

- administrativní nástroje

- úpravy zákonů a vyhlášek

- formalizace procesů

- institucionální nástroje

- společnosti které nějakým způsobem naplňují cíle a restriktce

- projekty / programy

- financování z nadnárodních kontinentálních zdrojů

Nástroje regionální politiky – makroekonomické, mikroekonomické, administrativní, institucionální

- hmotná / služby podpora
 - poskytování podpory
 - Přístup k odborným zdrojům (fyzickým, lidským, atd...)
 - reklama / PR / marketing
 - podpora i nelokálních subjektů
 - vytváření lokací a regionů zvláště pro vybrané subjekty
 - ostatní typy podpory

Nástroje regionální politiky – makroekonomické, mikroekonomické, administrativní, institucionální

- daňová zvýhodnění
 - termínované odklady daní
 - možnosti úlev na
 - daňových povinnostech
 - na běžných výdajích spojených se zaměstnáváním (pojištění)
- rozpočtová zvýhodnění
 - ve způsobu, jakým se realizují zátěže z příjmů
 - jednorázové či jinak unikátní formy podpory do hospodaření společností

Nástroje regionální politiky – makroekonomické, mikroekonomické, administrativní, institucionální

- institucionální nástroje regionální politiky
 - v Evropské unii strukturální fondy / Fond soudržnosti
- strukturální fondy
 - Evropský fond pro regionální rozvoj
 - založen 1974
 - základní nástroj regionální politiky
 - financování prostřednictvím Regionálních rozvojových programů
 - pomáhá odstraňování problémů v zaostávajících / upadajících regionech
 - především investice
 - výstavba infrastruktury
 - odstranění zátěže
 - inovace
 - podpora podnikatelů
 - životní prostředí
 - obnovitelné zdroje
 - elektronická veřejná správa
 - modernizace managementu

Nástroje regionální politiky – makroekonomické, mikroekonomické, administrativní, institucionální

- Evropský sociální fond
 - posílení sociální soudržnosti
 - zvyšování zaměstnanosti
 - rozvoj lidských zdrojů
 - podpora trhu práce
 - neinvestiční projekty
 - rekvalifikace
 - sociální programy
 - vzdělávací programy
 - podpora OSVČ
 - zavádění alternativního vzdělávání

Nástroje regionální politiky – makroekonomické, mikroekonomické, administrativní, institucionální

- Fond soudržnosti
 - někdy nazývaný Kohezní fond
 - podpora chudších států
 - Řecko / Portugalsko / Španělsko
 - nové členské státy
 - pod 90% HDP EU
 - financování velkých projektů
 - dopravní infrastruktura
 - dálnice / železnice / letiště / vodní doprava
 - životní prostředí

Nástroje regionální politiky – makroekonomické, mikroekonomické, administrativní, institucionální

- finanční nástroje regionální politiky
 - od 07/13 nové iniciativy
 - podpora strukturálních fondů
 - JASPERS
 - Joint Assistance in Supporting Projects in European Regions
 - JEREMIE
 - Joint European Resources for Micro-to-Medium Enterprises
 - JESSICA
 - Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas
 - JASMINE
 - Joint Action to Support Micro-finance Institutions in Europe

Nástroje regionální politiky – makroekonomické, mikroekonomické, administrativní, institucionální

- JASPERS

- nové partnerství v oblasti technické asistence
- služby zaměřené na regiony s méně než 75% HDP EU

- kooperace s místními představiteli
 - příprava projektů pro Evropskou komisi
 - cílem je zrychlení přípravy

- velké projekty nad 25mEUR pro životní prostředí / 50mEUR na dopravu
 - v menších zemích na největší projekty

- podpora evropské dopravní infrastruktury
- městská / veřejná doprava
- energetická efektivnost / obnovitelná energie

Nástroje regionální politiky – makroekonomické, mikroekonomické, administrativní, institucionální

- JEREMIE

- lepší přístup k financím v rámci mikroregionů
- spolupráce s Evropskou investiční bankou a Evropským investičním fondem

- alokace do holdingových fondů
 - organizování výzev
 - spolupráce s řídicím orgánem
 - selekce zájemců

- podpora růstu / pracovních příležitostí / technologie / startupy / mikroúvěry

Nástroje regionální politiky – makroekonomické, mikroekonomické, administrativní, institucionální

- JESSICA

- udržitelný rozvoj městských oblastí
 - podpora investic / růstu / pracovních míst
- spolupráce s Evropskou investiční bankou a Rozvojovou bankou Rady Evropy
- nabídka externí analýzy pro řídicí orgány
 - pro zájemce větší přístup k úvěrovému kapitálu
 - úvěry na sociální bydlení
 - úvěry na podnikání
- alternativní program pro grantovou politiku
 - zajištění

Nástroje regionální politiky – makroekonomické, mikroekonomické, administrativní, institucionální

- JASMINE

- podpora mikrofinančních institucí
 - zlepšení kvality interních procesů
 - rozšiřování nabídky služeb
 - sustainability
 - institucionální diagnóza
 - hloubková analýza
 - technická / finanční podpora
 - nebankovní poskytovatelé mikroúvěrů
 - současně jde o rozvoj fenoménu využívání mikroúvěrů

Nástroje regionální politiky – makroekonomické, mikroekonomické, administrativní, institucionální

- nástroje regionální politiky v ČR

- z počátku absence specifických nástrojů

 - přítomnost standardních ekonomických / finančních

 - souvislost s budováním institucionálního rámce regionální politiky ČR

- rozvoj se vstupem do ČR

- Zákon č.248/2000 Sb. _ stanovení nástrojů k podpoře regionální ekonomiky

Nástroje regionální politiky – makroekonomické, mikroekonomické, administrativní, institucionální

- od 1.1.2001 je finanční podpora realizována
 - dotace
 - obchodním společnostem a ostatním právnickým osobám
 - Investice do rozvoje
 - rozšiřování pracovních míst
 - příprava průmyslových ploch / areálů
 - úvěry
 - se zvýhodněnou úvěrovou sazbou a dobou splatnosti, případně jinou formou
- návratná finanční výpomoc

Nástroje regionální politiky – makroekonomické, mikroekonomické, administrativní, institucionální

- 2006

- Strategie regionálního rozvoje České republiky 2007 – 2013

- cíl

- „implikace nových nařízení EU v oblasti politiky hospodářské a sociální soudržnosti do strategie, priorit a opatření české regionální politiky“

- vychází ze "Strategie udržitelného rozvoje České republiky" a v ekonomické oblasti ze "Strategie hospodářského růstu"

- navazuje na Strategie regionálního rozvoje ČR

- "Národní rozvojový plán,,

- "Národní strategický referenční rámec"

Nástroje regionální politiky – makroekonomické, mikroekonomické, administrativní, institucionální

- 2013

- Strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020

- cíl

- zajistit dynamický a vyvážený rozvoj území České republiky se zřetelem na kvalitu života a životního prostředí
- přispět ke snižování regionálních rozdílů a zároveň umožnit využití místního potenciálu pro posílení konkurenceschopnosti jednotlivých územně správních celků (územních jednotek)

Nástroje regionální politiky – makroekonomické, mikroekonomické, administrativní, institucionální

- literatura / zdroje

Baldwin, R. (2008). *Ekonomie evropské integrace*. Grada Publishing as.

Boháčková, I. (2009). *Strukturální politika EU*. Nakladatelství CH Beck.

Blažek, J., & Uhlíř, D. (2011). *Teorie regionálního rozvoje*. Karolinum Press.

Strategie regionálního rozvoje 2007 – 2013

Strategie regionálního rozvoje 2014 – 2020

European commission, dostupné na <https://ec.europa.eu/>

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Toto dílo podléhá licenci Creative Commons
Uveďte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.

